

Nieuwsbrief Inductie in het noorden

september 2015

Graag houden wij iedereen die zich inzet voor het inductie in het noorden project op de hoogte van wat er achter de schermen op scholen en in het onderzoek gebeurt. Deze nieuwsbrief wordt verstuurd naar schoolopleiders, contactpersonen en deelnemende beginnende docenten. Voel u vrij hem binnen uw school ter informatie aan anderen aan te bieden.

Welkom nieuwe scholen

Dit schooljaar verwelkomen wij een aantal nieuwe scholen die mee gaan doen aan het project, te weten: CSG Groningen, Zernike college, CSG Dingstede, Bogerman SGM, Marne College, SGM Singelland (locatie Torenstraat) en het Hogeland College.

Namens het hele projectteam van harte welkom!

BSL-conferentie 15 oktober

Op donderdag 15 oktober a.s. van 13.00-17.00 uur organiseren de regionale lerarenopleidingen de conferentie "een vliegende start" over de begeleiding van startende leraren in het voortgezet onderwijs. Volgens de formule van het TV-programma "De Reunie" praat **Rob Kamphues**

met startende leraren, schoolleiders, lerarenopleidingen, onderzoekers en coaches over wat er als startende leraar op je afkomt, hoe deze leraren dat ervaren en wat de positieve bijdrage van het BSL-project hierin kan zijn. Daarna volgen er twee workshoprondes. In kleinere groepen worden diverse thema's besproken; in totaal is er keuze uit 10 workshops! De middag wordt begeleid door dagvoorzitter Prof. dr. **Klaas van Veen**. Deelname is gratis. Meer informatie en een overzicht van de diverse workshops vindt u op <http://www.begeleidingstartenderen.nl/een-vliegende-start/>

Landelijke inductiewebsite

De landelijke website van het BSL-project is inmiddels gelanceerd; <http://www.begeleidingstartenderen.nl/> Op deze website kunt u informatie vinden voor coaches, leraren en schoolleiding. Daarnaast kunt u per regio de verschillende inductie activiteiten bekijken.

School- en beroepsverlating van beginnende docenten in het voortgezet onderwijs

Anna Verkade, Wim van de Grift, Michelle Helms-Lorenz

Introductie

Met inductieprogramma's wordt gepoogd de doorstroom van beginnende docenten in het beroep te bevorderen om zo de voortijdige beroepsverlating te voorkomen. De uitvalpercentages zijn aanzienlijk. Schuifingen van beginnende docenten die binnen vijf jaar het beroep verlaten lopen op tot 50%. In Nederland verlaat 25% van de beginnende docenten binnen vijf jaar hun eerste baan.

Een belangrijke beperking van veel onderzoek is dat er geen onderscheid wordt gemaakt tussen hoppers (schoolverlaters) en stoppers (beroepsverlaters).

Aanpak: veel onderscheid wordt in programma's, die voortijdige beroepsverlating moeten voorkomen is het een belangrijk uitgangspunt van docenten die situaties beter in kaart te brengen. Duidelijkheid over de doelen van de programma's moet met effectieve en duurzame effectieve aanpak van deze groepen mogelijk. In dit onderzoek wordt daarom ook gekeken naar de onderliggende oorzaken van beginnende docenten en hun welbevinden in relatie tot school- en beroepsverlating.

Resultaten

- Significante verschillen tussen (on)bevoegde & bijlagers, hoppers en stoppers
- Slechts 2% van de mentoraanpak en 7% van de begeleidingsaanpak verlaten binnen 3 jaar het beroep
- Significante verschillen tussen bijlagers en stoppers i.v.m. welbevinden (= self-efficacy, stress, onbevoegdheid) en stress en (on)bevoegdheid met het beroep
- Significante verschillen tussen bijlagers en hoppers/stoppers i.v.m. onderliggende oorzaken

Begeleidingsaanpak	Bijlagers	Hoppers	Stoppers	
(Nog) onbevoegd	117	63%	18%	19%
Onbevoegd	56	42%	23%	35%
In opleiding	51	69%	37%	14%
Beroepsloos	354	83%	17%	0%
Colofaant	54	53%	20%	27%
Totaal	545	75%	14%	12%

Coort bevoegdheid	Bijlagers	Hoppers	Stoppers	
Fertigheidsgraad op	157	85%	11%	3%
Fertigheidsgraad op	178	82%	11%	7%
Basisonderwijs	19	79%	5%	16%

Onderzoeksvragen

- Is een docent die van school vertrekt een hopper of een stopper?
- Zijn er verschillen tussen bijlagers, hoppers en stoppers wanneer gekeken wordt naar bevoegdheid, welbevinden en onderliggende oorzaken?

Methoden

545 beginnende docenten uit het voortgezet onderwijs (73 scholen) zijn drie jaar gevolgd.

Dataverzameling door vijfde afname van een:

- docentengericht oors. welbevinden
- bevoegdheidsmeting over de onderliggende oorzaken van de docent
- docentengericht bevoegdheidsmeting over de redenen van vertrek bij schoolverlating

Conclusie

Percentage beginnende docenten die duurzaam bij het beroep verlaten blijven veel lager te zijn dan eerder onderzoek vermoedde. Slechts 12% van de beginnende docenten verlaten binnen drie jaar het beroep. Slechts 6% wanneer alleen gekeken wordt naar bevoegde docenten. Dit laag niveau van onderliggende oorzaken en/of welbevinden hangt samen met beroepsverlating.

Flankerend onderzoek

Op 17, 18 en 19 juni hebben de Onderwijs Research Dagen plaatsgevonden in Leiden. Wij kijken terug op een geslaagde spotlightessie over het BSL-project. Tijdens deze spotlightessie hebben verschillende leden van het projectteam een poster- presentatie gehouden; Petra Flens over het curriculum van lerarenopleidingen, Anna Verkade over voortijdige school- en beroepsverlating en Ruth Harmsen over stress oorzaken en gevolgen van beginnende docenten in het voortgezet onderwijs. De posters zijn op te vragen via de mail.

Vragen die we nu aan het bestuderen zijn, zijn o.a.: hoe verandert het gevoel van bekwaamheid tijdens de eerste beroepsjaren? Eerste analyses tonen dat er een lineaire stijgende lijn waar te nemen is. Vrouwelijke en onbevoegde docenten melden lagere niveaus van bekwaamheid. We moeten samen nadenken hoe we deze resultaten willen vertalen naar de praktijk.

Een andere studie die wij thans uitvoeren betreft de mate

waarin scholen erin slagen docenten van verschillende vaardigheidsniveau's op maat te begeleiden.

De eerste resultaten laten zien dat beginnende docenten taken krijgen die m.b.t. de complexiteit passen bij de vaardigheidsniveau's van de beginnende docenten. M.b.t. tot werkdrukreductie valt op dat dit zonder aanzien des persoons wordt toegepast (mede veroorzaakt door de cao). Dit is echter niet gunstig voor de ontwikkeling van de pedagogisch-didactische vaardigheden. Werkdruk reductie dient alleen toegepast te worden bij ongediplomeerde docenten en in uitzonderlijke omstandigheden.

ICALT

Er wordt door het team van de RUG hard gewerkt aan het verbeteren van de ICALT-observatie training zodat de training in het Lerarenregister opgenomen kan worden. De begeleiding in de klas training volgt later. De ICALT App is inmiddels met succes door een aantal van jullie in gebruik genomen. Ook voor dit jaar bieden wij nog de mogelijkheid om de observaties en leerlingvragenlijsten digitaal of op papier af te nemen. Wij hopen spoedig de App voor de leerlingvragenlijst te introduceren.

Mochten er bij u op school nog collega's zijn die aan willen sluiten bij een training, mail dan naar inductieoorden@rug.nl.

Dataverzameling schooljaar 2015-2016

Voor de zomervakantie heeft de tweede dataverzameling plaatsgevonden van alle scholen die meedoen aan cohort 1 van het onderzoek. We hebben het als regio noord wederom goed gedaan! Op de observaties 64% respons en op de leerlingvragenlijsten een respons van bijna 54%. Veel dank aan iedereen die zich hiervoor heeft ingezet! Wij hopen ook dit jaar op weer op een goede respons. Deelnemende beginnende docenten hebben de digitale vragenlijsten over stress (53%), enthousiasme, motivatie en bekwaamheid (45%) en begeleiding (45%) ingevuld. Wij hopen voor komend jaar dat deze percentages nog wat aantrekken. Wij vragen uw hulp bij het stimuleren van docenten om de vragenlijsten in te vullen. Voor dit jaar staat er wat dataverzameling en feedback betreft het volgende op de agenda:

Cohort 1 (= alle beginnende leraren die vanaf schooljaar 2014-2015 meedoen aan het onderzoek)

Activiteiten 2015-2016	Tijd
Observeren van beginnende docenten	maart-mei
Leerlingvragenlijst	maart- mei
Monitor van beleving begeleiding	april
Feedback beginnende docenten	juni

Beginnende docenten krijgen in april-mei 3 digitale vragenlijsten ter invulling, te weten: 1) motivatie, enthousiasme en bekwaamheid vragenlijst, 2) welbevinden vragenlijst en 3) een begeleidingsmonitor.

Cohort 2 (= alle beginnende leraren die vanaf schooljaar 2015-2016 meedoen aan het onderzoek)

Activiteiten 2015-2016	Tijd
Observeren van beginnende docenten	september-november & maart-mei
Leerlingvragenlijst	september-november & maart-mei
Monitor van beleving begeleiding	april
Feedback beginnende docenten	december & juni

Beginnende docenten krijgen in oktober-november 2 digitale vragenlijsten ter invulling, te weten: 1) motivatie, enthousiasme en bekwaamheid vragenlijst, en 2) welbevinden vragenlijst. Deze vragenlijsten worden in april-mei opnieuw afgenomen. Daarnaast wordt in april-mei ook de begeleidingsmonitor afgenomen.

Ook voor dit jaar geldt dat eraan zowel contactpersoon als beginnende docent (mits het formulier voor geïnformeerde toestemming is ondertekend) bij oplevering van een volledige dataset aan het eind van het schooljaar een waardebon van €30,- wordt opgestuurd.

Wilt u reageren op deze nieuwsbrief of meer weten over het project? Stuur dan een e-mail naar het volgende adres: inductienoorden@rug.nl

Met vriendelijke groet, mede namens het projectteam,

Michelle Helms-Lorenz
Anna Verkade
Ruth Harmsen